

1. Осы Нұсқаулықта қолданылатын негізгі анықтамалар мен ұғымдар

Сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғалардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (лауазымды) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерді жеке өзіне немесе үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар беруге делдалдар, сондай-ақ жеңілдіктер мен артықшылықтар беру арқылы осы тұлғаларға пара беру немесе басқа жолмен алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу және олардың зардаптарын жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі қызметі.

Коммерциялық пара алу – коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын жүзеге асыратын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сондай-ақ оған өзінің қызметтік жағдайын пайдалану үшін беруші немесе пара алушының мүддесі үшін қызметте келісім жасау, сондай-ақ жалпы мақсатта заңсыз мүліктік қызмет көрсету.

Лауазымды тұлға – тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша билік өкілінің функцияларын жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда, квазимемлекеттік сектор субъектілерінде, жергілікті өзін-өзі басқару органдарында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында, мемлекеттік органдарда ұйымдық-әкімшілік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды жүзеге асыратын адам.

Мүдделер қақтығысы – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдардың, соларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың, олардың ресми өкілеттіктерінің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте осы адамдардың жеке мүдделері өз міндеттерін тиісінше орындамауға әкеп соғуы мүмкін.

Пара – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адам не оған теңестірілген адам не жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам, не лауазымды адам, сондай-ақ шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамы жеке немесе делдал арқылы алған мүліктік құқықтар немесе мүліктік пайда, ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік.

Қазақстан Республикасында пара алу және беру заңсыз болып табылады және Қылмыстық кодекс пен Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске сәйкес әрекет етеді.

Егер лауазымды адамның туыстары мен жақындарына оның келісімімен ақша, өзге де мүлік, материалдық қызмет көрсету түріндегі мүліктік игіліктер көрсетілсе не ол бұған қарсы болмаса және өзінің қызметтік өкілеттіктерін пара берушінің пайдасына пайдаланса, - лауазымды тұлғаның әрекеті пара алу ретінде саралануы тиіс.

Қазақстан Республикасындағы қолданыстағы заңнамаға сәйкес ақшамен, бағалы қағаздармен және өзге де мүлікпен қатар өтеусіз берілетін, бірақ төленуге жататын мүліктік игіліктер (туристік ваучерлер беру, көлікті жөндеу, пәтер, саяжай салу және т.б.) параның және коммерциялық параның нысанасы болуы мүмкін.

Мүліктік сипаттағы артықшылықтарды, атап айтқанда, берілген мүліктің, жекешелендірілген объектілердің құнын төмендетпеу, жалдау төлемдерінің, банктік несиелерді пайдаланғаны үшін пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуін түсіну керек.

Пара талап ету – адамның заңмен қорғалатын мүдделер үшін зиянды салдардың алдын алу мақсатында пара беру, пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне зиян келтіруі мүмкін әрекеттерді жасаймын деп қорқытумен пара талап ету немесе оны беруге мәжбүр ететін осындай жағдайларды қасақана жасау.

2. Пара алу және беру

Бұл бір қылмыстық модельдің толық екі қыры, егер пара туралы айтатын болсақ, бұл пара алатын (пара алушы) және оны беретін (пара беруші) бар дегенді білдіреді.

Пара алу аса қауіпті қызметтік қылмыстардың бірі болып табылады, әсіресе егер ол адамдар тобымен жасалса немесе заңды не заңсыз әрекеттер (әрекетсіздік) үшін қорқытып алумен ұштасқан лауазымдық артықшылықтар мен жеңілдіктер алудан тұратын болса.

Пара беру – лауазымды тұлғаны заңды не заңсыз әрекеттерге (әрекетсіздікке) итермелеуге немесе берушінің пайдасына қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға, оның ішінде жалпы қамқорлық немесе қызметте келісімге келуге бағытталған қылмыс.

Пара мыналар болуы мүмкін:

– заттар, ақша, оның ішінде: валюта, банк чектері және бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомобильдер, тамақ өнімдері, бейнеаппаратуралар, тұрмыстық техника және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, гараждар, жер учаскелері және басқа да нақты жылжымайтын мүлік; – жеңілдіктер: емделу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаторлық-курорттық және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, тегін немесе жеңілдетілген бағамен ойын-сауық және басқа да шығындарды төлеу.

– параның жасырын түрі – несиеге немесе жоқ қарызды өтеу желеуімен банктен несие алу, арзан бағамен сатып алынған тауарды төлеу, жоғары бағаға тауар сатып алу, жалған еңбек шартын жасасу, пара алушының, оның туыстарының, достарының жалақысы, жеңілдетілген несие алу, лекциялар,

мақалалар, кітаптар үшін төлемақыны асыра көрсету, казинодағы «кездейсоқ» ұтыстар, қарыздарды кешіру, жалдау ақысын төмендету, несие бойынша пайыздық мөлшерлемелерді көтеру және т.б.

Сыбайлас жемқорлықпен күресу үшін мүдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу жөніндегі шектеулерді, тыйымдарды және талаптарды, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында жалдаушы (жұмыс берушінің) өкіліне өтініштер туралы хабарлау міндетін, тәртіппен белгіленген басқа да міндеттерді сақтау маңызды.

Айта кету керек, кейбір сөздерді, қимылдарды, ым-ишараны басқалар пара беру туралы өтініш (ишара) ретінде қабылдауы мүмкін. Мұндай тіркестерге, мысалы:

- «Мәселені шешу қиын, бірақ мүмкін»;
- «Рахметті нанға жақпайсың»;
- «Келісейік»;
- «Бізге салмақты дәлелдер қажет»;
- «Біз параметрлерді талқылауымыз керек»;
- «Ал, не істейміз?» және т.б.

Ұйым өкілдерінің және азаматтардың, әсіресе пайдасы шенеуніктердің шешімдері мен іс-әрекеттеріне байланысты кейбір тақырыптарды талқылау да пара сұрау ретінде қабылдануы мүмкін.

Бұл тақырыптарға, мысалы:

- жалақының төмен деңгейі және белгілі бір қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін қаражаттың болмауы;
- сол немесе басқа мүлікке ие болуға, осы немесе басқа қызметті алуға, туристік саяхатқа баруға ұмтылу;
- лауазымды тұлғаның туыстарының жұмысының болмауы;
- шенеуніктің балаларының оқу орындарына түсу қажеттілігі және т.б.

Лауазымды тұлғадан түсетін кейбір ұсыныстар, әсіресе, олардың шешімдері мен іс-әрекеттеріне пайдасы тиетін ұйымдардың өкілдері мен азаматтарға жолданса, пара сұрау ретінде қабылдануы мүмкін. Бұл, егер мұндай ұсыныстар ізгі ниеттен туындаса да және шенеуніктің жеке басының мүддесіне ешқандай қатысы болмауы да мүмкін. Мысалы, мұндай ұсыныстарға жататын:

- Лауазымды тұлғаға және (немесе) оның туыстарына жеңілдік беру;
- анықталған бұзушылықтарды жою, мемлекеттік тапсырыс бойынша жұмыстарды орындау, қажетті құжаттарды дайындау үшін нақты компанияның және (немесе) сарапшылардың қызметтерін пайдалануға;
- белгілі бір қайырымдылық қорына ақша аудару;
- белгілі бір спорт командасын қолдау және т.б.

3. Сыбайлас жемқорлық пен коммерциялық пара алудың мүмкін болатын жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық ережелері бойынша ұсыныстар.

Арандатушылықтар:

Қызметке жүгінген азаматтар тарапынан болуы ықтимал арандатушылықты болдырмау мақсатында бөлімшенің қызметін тексеретін лауазымды тұлғалар:

– келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (киім, портфель, сөмке және т.б.) қараусыз қалдырмаңыз;

– келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарынан кез келген бөтен заттар табылған жағдайда, өз бетінше әрекет жасамай, дереу басшылыққа хабарлау.

Пара алу:

– пара алу және/немесе коммерциялық пара алу субъектісін қабылдауға дайын болу немесе үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндірілуі ықтимал ұқыпсыз мәлімдемелерден аулақ, өте мұқият, сыпайы, сыпайы әрекет етуге;

– сізге ұсынылатын шарттарды мұқият тыңдаңыз және дәл есте сақтаңыз (сомалар мөлшері, тауардың атауы және қызмет көрсету сипаты, параны аудару шарттары мен әдістері, коммерциялық пара алу нысаны, мәселелерді шешу реттілігі);

– пара және/немесе коммерциялық пара алу субъектісін беру уақыты мен орны туралы мәселені кейінге қалдыруға және келесі кездесуге сізге жақсы таныс орынды ұсынуға тырысыңыз;

– әңгімеде бастамашылық етпеңіз, көбірек «қабылдау үшін жұмыс жасаңыз», әңгімелесушінің «сөйлеуіне», сізге барынша көп ақпарат айтуына рұқсат етіңіз;

– егер сіз пара беруге немесе коммерциялық пара алуға келіскен болсаңыз, мәселеңізді шешуге кепілдік беруді сұраңыз;

– егер сізде дауыс жазу құрылғысы болса, пара алу және/немесе коммерциялық пара алу туралы ұсынысты жазуға (жасырын) тырысыңыз;

– бұл фактіні жоғары тұрған басшылыққа жадынама түрінде хабарлауға;

– алдын ала жасалған қылмыс туралы жазбаша немесе ауызша хабарламамен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталығына жүгініңіз.

Мүдделер қақтығысы:

– мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият болу;

– мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігін болдырмау үшін шаралар қабылдауға;

– пайда болған мүдделер қақтығысы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы сізге белгілі болған бойда жазбаша түрде тікелей басшыға хабарлау;

– тікелей басшымен келісім бойынша туындаған мүдделер қақтығысын жою бойынша шаралар қабылдауға;

– мүдделер қақтығысының тарапы болып табылатын қызметкерді белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін орындаудан шеттетілгенге дейін және (немесе) мүдделер қақтығысына әкелген жеңілдіктерден бас тартқанға дейін оның лауазымдық жағдайын өзгертуге;

– Қызметтік мінез-құлық талаптарын сақтау және мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі комиссия құру.

Әр адам өз шешімін таңдауға ерікті. Бірақ ол еркін адам ретінде қылмыстың жазалануы керектігін түсінбей қалуы мүмкін емес.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру туралы шешім қабылдаған жағдайда сіздің әрекеттеріңіз

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталығына өз қалауыңыз бойынша ауызша немесе жазбаша өтінішпен жүгінуіңізге болады.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі – жасырын өтініш. Бұл жағдайда өтініш берушінің аты-жөнінің сақталмауы себепті жауап алуға сенім арту мүмкін емес, ал қылмыс туралы жасырын өтініштің өзі, егер мұндай өтініште алда болатын немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер болмаса, қылмыстық іс қозғауға негіз бола алмайды.

Пара бопсалау фактілері бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі уәкілетті органға хабарласып, сізден пара алу немесе коммерциялық пара алу фактісі туралы арыз жазуыңыз қажет, онда мынаны көрсету қажет:

- лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, қызметі, мекеменің атауы) сізден пара талап етіп жатыр немесе коммерциялық құрылымдар өкілдерінің қайсысы сізді пара алуға итермелеп отыр;
- қорқытып алынған параның (сатып алудың) мөлшері мен сипаты қандай;
- қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін сізден пара бопсалады немесе коммерциялық пара алуға итермеледі;
- тікелей пара беру немесе коммерциялық пара алу қай уақытта, қай жерде және қандай жолмен жүзеге асырылуы керек.

5. Сыбайлас жемқорлық жағдайындағы қызметкерлердің әрекеттерінің алгоритмі

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінумен қатар қызметкерлер осы нұсқаулыққа сәйкес басшылықты хабардар ету жөнінде шаралар қабылдауға міндетті.

«Облыстық психикалық денсаулық орталығы» ШЖҚ КМК бекітілген штаттық құрылымына сәйкес сыбайлас жемқорлық қылмыстар және сыбайлас жемқорлық белгілері бар жағдайлар анықталған және/немесе тап болған жағдайда барлық қызметкерлердің әрекеті үшін келесі алгоритм әзірленді:

Кәсіпорын әкімшілігінің қызметкерлері

– басқарма қызметкерлері, директордың орынбасарлары, бас бухгалтері, қаржы бөлімшесі және олардың құрылымдық бөлімшелері сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің директоры мен маманын хабардар етуге міндетті;

Кәсіпорын филиалдарының қызметкерлері

– облыстардың, орталықтардың, қызметтердің, құзіреттілік бөлімдерінің басшылары сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің маманы мен директорды хабардар етуге міндетті.

Бұл ретте қызметкерлер мүмкіндігінше өз дәлелдері бойынша дәлелдемелерді (куәгерлер, құжаттар, хат алмасу, оның ішінде мессенджерлер арқылы, аудио-бейнематериалдар және т.б.) ұсынады және алгоритмге сәйкес

үкілетті органға да, жоғары тұрған басшылыққа да береді.

6. Қол астындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін басшылардың жауапкершілігі.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шараларды күшейту мақсатында қарамағындағы қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған және олардың кінәсі сотта дәлелденген басшылардың жеке жауапкершілігін көздейтін норма қарастырылған.

Тәртіптік жауапкершілік мыналарды шығаруды қамтиды:

- ескертулер;

- сөгіс;

- қатаң сөгіс;

– Еңбек кодексінде көзделген негіздер бойынша жұмыс берушінің бастамасымен еңбек шартын бұзу.

Бұл ретте жоғарыда аталған жауапкершілік «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 24-бабына сәйкес тікелей бағынысты адамдар жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісін өз бетінше хабарлаған басшылыққа қолданылмайды.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзге де жолмен жәрдемдесетін қызметкер мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді.

Бұл ереже сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы көрінеу жалған ақпарат берген, заңға сәйкес жауапкершілікке тартылатын адамдарға қолданылмайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдемдесетін қызметкер туралы мәліметтер мемлекеттік құпия болып табылады және заңнамада белгіленген тәртіппен беріледі. Бұл ақпаратты жария ету заңмен белгіленген жауапкершілікке әкеп соғады.

Решением наблюдательного совета
КГП на ПХВ «Областной центр
психического здоровья» УЗКО

от «13» 09 2022г. № 4
Председатель наблюдательного совета
Бидайбаев Н.Ш.

Директор КГП на ПХВ «Областной
центр психического здоровья» УЗКО

«13» 09 2022г. № 4
Абдрахманов К.Т.

ИНСТРУКЦИЯ

по противодействию коррупции и коммерческому подкупу для работников

КГП на ПХВ «Областной центр психического здоровья» УЗКО

г.Караганда
2022 год

1. Основные определения и понятия, используемые в настоящей Инструкции

Коррупция – незаконное использование лицами, занимающими ответственную государственную должность, лицами, уполномоченными на выполнение государственных функций, лицами, приравненными к лицам, уполномоченным на выполнение государственных функций, должностными лицами своих должностных (служебных) полномочий и связанных с ними возможностей в целях получения или извлечения лично или через посредников имущественных (неимущественных) благ и преимуществ для себя либо третьих лиц, а равно подкуп данных лиц путем предоставления благ и преимуществ.

Противодействие коррупции - деятельность субъектов противодействия коррупции в пределах своих полномочий по предупреждению коррупции, в том числе по формированию антикоррупционной культуры в обществе, выявлению и устранению причин и условий, способствующих совершению коррупционных правонарушений, а также по выявлению, пресечению, раскрытию и расследованию коррупционных правонарушений и устранению их последствий.

Коммерческий подкуп - незаконная передача лицу, выполняющему управленческие функции в коммерческой или иной организации, денег, ценных бумаг или иного имущества, а равно незаконное оказание ему услуг имущественного характера за использование им своего служебного положения, а также за общее покровительство или попустительство по службе в интересах лица, осуществляющего подкуп.

Должностное лицо – лицо, постоянно, временно или по специальному полномочию осуществляющее функции представителя власти либо выполняющее организационно-распорядительные или административно-хозяйственные функции в государственных органах, субъектах квазигосударственного сектора, органах местного самоуправления, а также в Вооруженных Силах, других войсках и воинских формированиях Республики Казахстан.

Конфликт интересов – противоречие между личными интересами лиц, занимающих ответственную государственную должность, лиц, уполномоченных на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц и их должностными полномочиями, при котором личные интересы указанных лиц могут привести к ненадлежащему исполнению ими своих должностных полномочий.

Взятка – получаемые лицом, уполномоченным на выполнение государственных функций, либо приравненным к нему лицом, или лицом, занимающим ответственную государственную должность, либо должностным лицом, а равно должностным лицом иностранного государства или международной организации лично или через посредника деньги, ценные бумаги, иные имущества, права на имущество или выгоды имущественного характера.

Действия по получению и даче взятки в Республике Казахстан

противозаконны и подпадают под действие Уголовного кодекса и Кодекса об административных правонарушениях.

В случае если имущественные выгоды в виде денег, иного имущества, оказания материальных услуг предоставлены родным и близким должностного лица с его согласия, либо если он не возражал против этого и использовал свои служебные полномочия в пользу взяткодателя, действия должностного лица следует квалифицировать как получение взятки.

В соответствии с действующим в РК законодательством, предметом взятки и коммерческого подкупа наряду с деньгами, ценными бумагами и иным имуществом, могут быть выгоды имущественного характера, оказываемые безвозмездно, но подлежащие оплате (предоставление туристических путевок, ремонт квартиры, строительство дачи и т.п.).

Под выгодами имущественного характера следует понимать, в частности, занижение стоимости передаваемого имущества, приватизируемых объектов, уменьшение арендных платежей, процентных ставок за пользование банковскими ссудами.

Вымогательство взятки – требование лицом взятки под угрозой совершения действий, которые могут причинить ущерб законным интересам взяткодателя или представляемых им лиц, либо умышленное создание таких условий, при которых он вынужден дать взятку с целью предотвращения вредных последствий для правоохраняемых интересов.

2. Получение взятки и дача взятки

Это две исчерпывающие стороны одной преступной модели, если речь идет о взятке, это значит, что есть тот, кто получает взятку (взяткополучатель) и тот, кто ее дает (взяткодатель).

Получение взятки – одно из самых опасных должностных преступлений, особенно если оно совершается группой лиц или сопровождается вымогательством, которое заключается в получении должностным лицом преимуществ и выгод за законные или незаконные действия (бездействие).

Дача взятки – преступление, направленное на склонение должностного лица к совершению законных или незаконных действий (бездействия), либо предоставлению, получению каких-либо преимуществ в пользу дающего, в том числе за общее покровительство или попустительство по службе.

Предметами взятки могут быть:

- предметы, деньги, в том: числе валюта, банковские чеки и ценные бумаги, изделия из драгоценных металлов и камней, автомашины, продукты питания, видеотехника, бытовые приборы и другие товары, квартиры, дачи, загородные дома, гаражи, земельные участки и другая недвижимость;

- выгоды: лечение, ремонтные и строительные работы, санаторные и туристические путевки, поездки за границу, оплата развлечений и других расходов безвозмездно или по заниженной стоимости.

- завуалированная форма взятки - банковская ссуда в долг или под видом погашения несуществующего долга, оплата товаров, купленных по заниженной цене, покупка товаров по завышенной цене, заключение фиктивных трудовых

договоров с выплатой зарплаты взяточнику, его родственникам, друзьям, получение льготного кредита, завышение гонораров за лекции, статьи, и книги, «случайный» выигрыш в казино, прощение долга, уменьшение арендной платы, увеличение процентных ставок по кредиту и т.д.

Важно соблюдать ограничения, запреты и требования о предотвращении или о регулировании конфликта интересов, обязанность об уведомлении представителя нанимателя (работодателя) об обращениях, в целях склонения к совершению коррупционных правонарушений, иные обязанности, установленные в целях противодействия коррупции.

Следует отметить, что некоторые слова, выражения и жесты могут быть восприняты окружающими как просьба (намек) о даче взятки.

К таким выражениям относятся, например:

- «Вопрос решить трудно, но можно»;
- «Спасибо на хлеб не намажешь»;
- «Договоримся»;
- «Нужны более веские аргументы»;
- «Нужно обсудить параметры»;
- «Ну, что делать будем?» и т.д.

Обсуждение определённых тем с представителями организаций и гражданами, особенно с теми из них, чья выгода зависит от решений и действий должностных лиц, может также восприниматься как просьба о даче взятки.

К числу таких тем относятся, например:

- низкий уровень заработной платы и нехватка денежных средств на реализацию тех или иных нужд;
- желание приобрести то или иное имущество, получить ту или иную услугу, отправиться в туристическую поездку;
- отсутствие работы у родственников должностного лица;
- необходимость поступления детей должностного лица в образовательные учреждения и т.д.

Определённые исходящие от должностного лица предложения, особенно если они адресованы представителям организаций и гражданам, чья выгода зависит от их решений и действий, могут восприниматься как просьба о даче взятки. Это возможно даже в том случае, когда такие предложения продиктованы благими намерениями и никак не связаны с личной выгодой должностного лица. К числу таких предложений относятся, например, предложения:

- предоставить должностному лицу и (или) его родственникам скидку;
- воспользоваться услугами конкретной компании и (или) экспертов для устранения выявленных нарушений, выполнения работ в рамках государственного контракта, подготовки необходимых документов;
- внести деньги в конкретный благотворительный фонд;
- поддержать конкретную спортивную команду и т.д.

3. Возможные ситуации коррупционной направленности и

коммерческого подкупа, а также рекомендации по правилам поведения.

Провокации:

Во избежание возможных провокаций со стороны обратившихся за услугой граждан, должностных лиц, осуществляющих проверку деятельности подразделения:

- не оставлять без присмотра служебные помещения, в которых находятся посетители, и личные вещи (одежда, портфели, сумки и: т. д.);
- в случае обнаружения после ухода посетителя на рабочем месте или в личных вещах каких-либо посторонних предметов, не предпринимая никаких самостоятельных действий, немедленно доложить руководству.

Вымогательство взятки:

- вести себя крайне осторожно, вежливо, без заискивания, не допуская опрометчивых высказываний, которые могли бы трактоваться либо как готовность, либо как категорический отказ принять предмет взятки и/или коммерческого подкупа;

- внимательно выслушать и точно запомнить предложенные Вам условия (размеры сумм, наименование товаров и характер услуг, сроки и способы передачи взятки, форма коммерческого подкупа, последовательность решения вопросов);

- постараться перенести вопрос о времени и месте передачи предмета взятки и/или коммерческого подкупа до следующей беседы и предложить хорошо знакомое Вам место для следующей встречи;

- не берите инициативу в разговоре на себя, больше «работайте на прием», позволяйте собеседнику «выговориться», сообщить Вам как можно больше информации;

- поинтересуйтесь о гарантиях решения Вашего вопроса в случае Вашего согласия дать взятку или совершить коммерческий подкуп;

- при наличии у Вас диктофона постараться записать (скрытно) предложение о предмете взятки и/или коммерческого подкупа;

- доложить о данном факте в виде служебной записки вышестоящему руководству;

- обратиться с письменным или устным сообщением о готовящемся преступлении в уполномоченный орган по противодействию коррупции либо в Call-центр 1424.

Конфликт интересов:

- внимательно относиться к любой возможности конфликта интересов;

- принимать меры по недопущению любой возможности возникновения конфликта интересов;

- в письменной форме уведомить своего непосредственного начальника о возникшем конфликте интересов или о возможности его возникновения, как только Вам станет об этом известно;

- принять меры по преодолению возникшего конфликта интересов по согласованию с непосредственным руководителем;

- изменить служебное положение сотрудника, являющегося стороной

конфликта интересов, вплоть до его отстранения от исполнения служебных обязанностей в установленном порядке, и (или) в отказе его от выгоды, явившейся причиной возникновения конфликта интересов;

– образовать комиссию по соблюдению требований к служебному поведению и урегулированию конфликтов интересов.

Каждый человек свободен в выборе своего решения. Но, как свободная личность, он не может не осознавать, что преступление должно быть наказано.

4. Ваши действия, если Вы приняли решение противостоять коррупции

По своему усмотрению Вы можете обратиться с устным или письменным заявлением в уполномоченный орган по противодействию коррупции или в Call-центр 1424.

Одной из форм сообщения о правонарушении коррупционного характера является анонимное обращение. Хотя в этом случае заявитель не может, ввиду анонимности, рассчитывать на получение ответа, а само анонимное обращение о преступлении не может служить поводом для возбуждения уголовного дела, за исключением случаев, когда в таком обращении содержатся сведения о готовящихся или совершенных уголовных правонарушениях.

В случае вымогательства взятки, Вам нужно обратиться в уполномоченный орган по противодействию коррупции и написать заявление о факте вымогательства у Вас взятки или коммерческого подкупа, в котором точно указать:

– кто из должностных лиц (фамилия, имя, отчество, должность, наименование учреждения) вымогает у Вас взятку или кто из представителей коммерческих структур толкает Вас на совершение подкупа;

– какова сумма и характер вымогаемой взятки (подкупа);

– за какие конкретно действия (или бездействие) у Вас вымогают взятку или совершается коммерческий подкуп;

– в какое время, в каком месте и каким образом должна произойти непосредственная дача взятки или должен быть осуществлен коммерческий подкуп.

5. Алгоритм действий работников при ситуации коррупционного характера

Наряду с обращением в уполномоченный орган по противодействию коррупции, работники, в соответствии с данной инструкцией, должны принять меры по уведомлению руководства.

В соответствии с утвержденной штатной структурой КГП на ПХВ «Областной центр психического здоровья», разработан следующий алгоритм действия всех работников, на случаи при выявлении и/или столкновении с коррупционными преступлениями и ситуациями с признаками коррупционного характера:

Работники администрации Предприятия

– работники администрации, заместители директора, главный бухгалтер, финансовый блок и их структурные отделы, должны сообщить директору и специалисту антикоррупционной комплаенс службы;

Работники филиалов Предприятия

– руководители регионов, центров, служб, отделов по компетенциям должны сообщить специалисту антикоррупционной комплаенс службы и директору.

При этом, работники по мере возможности предоставляют доказательную базу по своим доводам (свидетели, документы, переписка, в том числе посредством мессенджеров, аудио и видео материалы и т.д.) и передают его как в уполномоченный орган, так и вышестоящему руководству, согласно алгоритма.

6. Ответственность руководителей, за коррупционное правонарушение подчиненных.

В целях усиления мер, направленных на предупреждение коррупции, предусмотрена норма, подразумевающая персональную ответственность руководителей, чьи подчиненные совершили коррупционное правонарушение и их вина доказана в суде.

Дисциплинарная ответственность предполагает вынесение:

- замечания;
- выговора;
- строгого выговора;
- расторжение трудового договора по инициативе работодателя по основаниям, предусмотренным Трудовым кодексом.

При этом, вышеуказанная ответственность не распространяется на руководство, самостоятельно сообщившее о факте коррупционного правонарушения, совершенном непосредственным подчиненным, согласно статье 24 Закона Республики Казахстан «О противодействии коррупции».

Работник, сообщивший о факте коррупционного правонарушения, или иным образом оказывающий содействие в противодействии коррупции, находится под защитой государства и поощряется в порядке, установленном Правительством Республики Казахстан.

Данное положение не распространяются на лиц, сообщивших заведомо ложную информацию о факте коррупционного правонарушения, которые подлежат ответственности в соответствии с законом.

Информация о работнике, оказывающем содействие в противодействии коррупции, является государственным секретом и предоставляется в порядке, установленном законом. Разглашение указанной информации влечет ответственность, установленную законом.

Прошито, пронумеровано
на _____ листах

Директор КГП на П.В. «ОЦПЗ»

М.Т.
К.Т. Абдрахманов

